

Internationale Arbeidsorganisatie streeft naar nieuwe conventie Kinderarbeid hoog op de agenda

Door H. Boon

GENEVE - De Wereldnars tegen Kinderarbeid is afgesloten met een bezoek van de lopers aan de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) in Genève. De ILO begon dinsdag aan de 86e versie van zijn jaarlijkse conferentie. De komende weken zal onder meer worden gesproken over een nieuwe conventie die extreme vormen van kinderarbeid zo snel mogelijk moet uitbannen.

De afgevaardigden van de 174 lidstaten werden nooit eerder geconfronteerd met zo'n spectaculaire openingsverandering als dit jaar. Honderden lopers zetten de kroon op hun protestmars door onder luid applaus van de afgevaardigden bezit te nemen van het podium van de kolossale plenaire vergadering.

Binnen de kortste keren was het podium gevuld met spandoeken en klonken strijdliders. Het waren niet alleen (ex-)werkende kinderen uit arme landen en hun begeleiders die hun stem verheven, maar ook kinderen uit het rijke West-Europa en Amerika. Onder hen ook een delegatie uit Nederland. Samen scandeerden ze zich de longen uit het lijf.

Normaal houden de afgevaardigden zich vooral in theoretische zin bezig met arbeidszaken, maar met deze ontvangst konden ze in eigen huis eens kennismaken met het gezicht van de kinderarbeid. „Stop child labour, we want education“, klonk het uit de kelen

van de lopers uit onder meer Honduras, Chili, Zambia, Turkije, India en Cambodja.

Klusjes

Het is zeker niet de eerste keer dat kinderarbeid binnen de ILO ter sprake komt. In ILO-conventie 138 uit 1973 is de minimumleeftijd waarop kinderen mogen werken op 15 jaar gesteld. Voor ontwikkelingslanden is het mogelijk die grens om economische redenen te verlagen tot 14 jaar. Het gaat in deze conventie om arbeid die de ontwikkeling van kinderen belemmert en (volledige) deelname aan onderwijs verhindert. Klusjes zoals het enkele uren per dag meehelpen in het familiebedrijf of op de boerderij of het lopen van een krantenwijk zijn geen probleem.

Tot nu toe is Conventie 138 (vooral een papieren tijger) gebleken. Betrokkenelijk weinig landen hebben de conventie geratificeerd. De niet-ontwikkelingslanden zijn niet alleen ontwikkelingslanden waar het probleem van kinderarbeid hoofdzakelijk -maar niet uitsluitend- speelt. Zelfs een zeer welvarend land als gastland Zwitserland is er nooit toe gekomen de conventie te ratificeren.

Een volgend probleem is dat ratificatie van de conventie nog niet betekent dat die ook nageleefd wordt. Een organisatie als de ILO blijft voor de verlamming van de conventies naar de praktijk afhankelijk van de politieke wil in lidstaten zelf. Men heeft zelf geen instrumenten om naleving af te dwingen.

En juist het gebrek aan politieke wil en niet zozeer armoede is volgens

Kailash Satyarthi uit India de oorzaak dat kinderarbeid nog steeds op zo'n grote schaal voorkomt. De 43-jarige activist is drijvende kracht achter de Wereldnars zet zich al vele jaren in om kinderarbeid -in zijn opvatting- „de vlek op het gezicht van de mensheid“ - te verwijderen. „Hoe kan een wereld 850 miljard dollar per jaar uitgeven aan leger en bewapening, terwijl een luitel procent van dit bedrag meer dan genoeg is om voor alle 250 miljoen kindderbeders van de wereld te zorgen?“, aldus Satyarthi in zijn toespraak tot de gedelegeerden.

Onderwijs staat centraal in zijn strategie tegen kinderarbeid. Elk kind heeft recht op volledig basisonderwijs, meent Satyarthi. „We vinden dat werk dat verhindert dat een kind goed basisonderwijs kan volgen als een extreme vorm van kinderarbeid moet worden beschouwd“.

Daarmee zouden veel meer vormen van kinderarbeid onder de nieuwe conventie komen te vallen dan nu in het conceptieverdrag staat. Tot nu toe ging het bij extreme vormen in de definitie van de ILO om kinderopstitutie en -pompografie, gedwongen arbeid, schuldslavernij en werk onder zeer gevaarlijke en/of ongezonde omstandigheden. Ook roept Satyarthi de ILO op dat Conventie 138 breder gerespecteerd wordt en dat er effectieve instrumenten komen om naleving van de nieuwe conventie over de extreme vormen van kinderarbeid af te dwingen.

Het valt nog zeer te bezien of deze wensen uiteindelijk in de definitieve

verdragsteksten terug te vinden zullen zijn. De koppeling tussen Conventie 138 en de nieuwe conventie ligt politiek zeer gevoelig omdat veel ontwikkelingslanden menen goedkope kinderarbeid (nog) niet te kunnen missen uit concurrentieverwegingen. Veel (westerse) afgevaardigden menen dat zo'n koppeling een brede ratificatie van het nieuwe verdrag in de weg staat. Met de focus op de uitbanning van extreme vormen van kinderarbeid, waartoe meer overeenstemming bestaat, hoopt men juist tot een brede ratificatie te komen. Het ziet er in ieder geval wel naar uit dat de internationale gemeenschap niet langer om het probleem heen zal blijven drenkelen.

Hart onder de riem

Michel Hansenne, de scheidend directeur-generaal van de ILO, stak in zijn toespraak de lopers een hart onder de riem: „Julie zijn ver van huis, maar jullie hebben een huis hier. Wij gaan instrumenten ontwikkelen die door iedereen gebruikt kunnen worden en die een eind maken aan kinderarbeid“, aldus de man onder wiens leiding kinderarbeid een prominente plaats heeft ingenomen op de internationale politieke agenda.

Jean-Jacques Oechslin, de voorzitter van de conferentie, voegde daar aan toe: „De bescherming van kinderen is een van de constitutionele taken van de ILO. Het is daarom zeer juist dat jullie vandaag bij ons voegen in onze gezamenlijke strijd tegen kinderarbeid.“ We hebben jullie boodschap gehoord“.

Reparatiewerk Dagblad w/615P